

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

PROTOKOLL
2017-03-17
Handläggning i
parternas utvevaro

Mål nr M 1333-11
Aktbilaga 508

RÄTTEN

Rådmannen Anders Lillienau, även protokollförare, och tekniska rådet Jan-Olof Arvidsson

SÖKANDE

Svensk Kärnbränslehantering AB, 556175-2014
Box 250
101 24 Stockholm

Ombud: Advokaterna Per Molander, Bo Hansson och Martin Johansson
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 1711
111 87 Stockholm

SAKEN

Tillstånd till anläggningar i ett sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall; nu fråga om samordnad prövning m.m.

Mark- och miljödomstolen antecknar följande.

I mark- och miljödomstolen handläggs fyra mål om verksamhet som Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) avser att bedriva i Forsmark i Östhammars kommun. I mål M 1333-11 har SKB ansökt om tillstånd till anläggningar i ett sammanhängande system för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall, inklusive Kärnbränsleförvaret. I mål M 7062-14 har SKB ansökt om tillstånd till utökad verksamhet vid anläggning för slutförvaring av låg- och medelaktivt avfall (SFR). I mål M 6009-16 har SKB ansökt om tillstånd till bl.a. hamnverksamhet i Forsmarks hamn. Domstolen handlägger även mål M 4617-13, som rör överklagande av Länsstyrelsen i Uppsala läns beslut den 18 juni 2013 om dispens enligt artskyddsförordningen för åtgärder i samband med byggande av slutförvar för använt kärnbränsle i Forsmark.

SKB har i mål M 1333-11, M 7062-14 och M 6009-16 reservationsvis yrkat tillstånd för Natura 2000-områdena Forsmarksbruk (fåglar), Kallriga (livsmiljö) och Skaten-Rångsen (livsmiljö).

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 40 E-post: mmd.nacka.avdelning4@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:00-16:30

Genom SKB:s ansökningar om tillstånd och dispens för verksamheter har frågor uppkommit om det finns samband mellan ansökningarna, om det finns behov av samordnad prövning av två eller flera av ansökningarna samt hur en eventuell samordnad prövning bör genomföras i mark- och miljödomstolen, inklusive om det finns skäl att hålla en gemensam huvudförhandling i de fyra målen.

SKB har anfört bl.a. följande i frågorna om samordnad prövning. Det föreligger inget tekniskt samband mellan Kärnbränsleförvaret och SFR. Det geografiska sambandet mellan Kärnbränsleförvaret, SFR och hamnverksamheten är svagt. Det miljömässiga sambandet, som redovisats i M 1333-11, M 7062-14 och M 6009-16, är endast temporärt. Kärnbränsleförvaret och SFR ger inte upphov till kumulativa effekter till följd av grundvattenbortledning. Som Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) anfört kan det inte förväntas att Kärnbränsleförvaret och SFR ska ge upphov till några kumulativa effekter av betydelse relaterade till utsläpp av radioaktiva ämnen. Genom att SKB framställt reservationsvisa yrkanden är det möjligt för domstolen att pröva frågan om tillstånd enligt miljöbalkens regler om Natura 2000, om domstolen skulle anse att det föreligger risk för betydande påverkan på något sådant område. Bedömningen av risk för påverkan på Kallriga och Skaten-Rångsen avser påverkan av utsläpp av kväve från sprängämnesrester och rör därmed både Kärnbränsleförvaret och SFR-utbyggnaden. Bedömningen av risk för påverkan på Forsmarksbruk avser buller och berör både hamnverksamheten och SFR-utbyggnaden. Kärnbränsleförvaret kan inte förutses ge upphov till någon påverkan av betydelse på detta Natura 2000-område. Verksamheterna i M 1333-11, M 7062-14 och M 6009-16 kan inte förutses medföra någon betydande påverkan på några Natura 2000-områden. Bedömningen gäller såväl verksamheterna var och en för sig som de kumulativa effekterna för det fall verksamheterna sammanfaller i tiden. SKB ser inte något scenario där det skulle vara lämpligt att handlägga M 1333-11 och M 7062-14 gemensamt. En samordnad prövning skulle ytterligare försena M 1333-11 med risk för allvarliga konsekvenser utan några processekonomiska fördelar. Båda målen handläggning skulle tyngas och kompliceras, något som flera remissinstanser uttryckt oro för.

SKB har föreslagit att mark- och miljödomstolen bestämmer tid för huvudförhandling i mål M 1333-11 med början i september 2017. SKB har vidare ansett att mål

M 4716-13 om artskyddsfrågorna bör avgöras slutligt först efter att regeringen fattat beslut om tillåtligheten av kärnbränsleförvaret samt att mål 6009-16 om hamnverksamhet bör avgöras slutligt först efter att regeringen fattat beslut om tillåtligheten av kärnbränsleförvaret eller SFR-utbyggnaden.

SSM har anfört bl.a. följande. SSM ser inget behov av en gemensam huvudförhandling i M 1333-11 och M 7062-14. Det skulle innebära en onödig försening av handläggningen i M 1333-11, i synnerhet den del som rör utökad mellanlagringskapacitet i Clab.

Yttranden i de uppkomna frågorna har därutöver getts in av Oskarshamns kommun, Östhammars kommun, Havs- och vattenmyndigheten, Kärnavfallsrådet, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Uppsala län, Naturvårdsverket, Samhällsbyggnadsnämnden i Oskarshamns kommun, Svenska Kraftnät, Folkkampanjen mot Kärnkraft-Kärnvapen, Miljörelsens kärnavfallssektariat (Milkas), Naturskyddsföreningen, Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning (MKG) och Britta Kahanpää.

Mark- och miljödomstolen meddelar följande

BESLUT

Slut

Mål M 1333-11 ska planeras för huvudförhandling med början i september 2017. SKB ges tillfälle att senast den 3 april 2017 ge in ett förslag till förhandlingsordning till mark- och miljödomstolen.

Skäl

Mark- och miljödomstolen tar i detta beslut endast ställning till förutsättningarna för domstolens handläggning i detta skede av SKB:s ansökan om tillstånd till verksamhet i mål M 1333-11. Domstolen har att överväga om detta mål nu ska planeras för

huvudförhandling i syfte att med ett eget yttrande överlämna frågan om den ansökta verksamhetens tillåtlighet enligt 17 kap. 1 § miljöbalken till regeringen för prövning. I detta sammanhang behandlas även frågor som rör mål M 4617-13 och M 6009-16.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att SKB och flera motparter bedömt att det finns vissa geografiska, tekniska och miljömässiga samband mellan de ansökta verksamheterna i mål M 1333-11, M 7062-14 och M 6009-16. SKB och flera motparter har vidare bedömt att det finns ett nära samband mellan ansökan i mål M 1333-11 och de överklagade artskyddsfrågorna i mål M 4617-13.

SKB har anfört bl.a. följande om behovet av samordnad prövning av de ansökta verksamheterna, särskilt vad gäller påverkan på Natura 2000-områdena. Domstolen behöver bedöma om den ansökta verksamheten kan påverka förhållandena i ett Natura 2000-område och, om så är fallet, om det vid prövningstillfället finns andra pågående eller planerade projekt som också kan medföra sådan påverkan och om verksamheterna tillsammans därigenom orsakar en långvarigt (bestående) skadlig inverkan på intressen som avses att skyddas genom Natura 2000-klassningen. För att domstolen ska kunna göra denna bedömning krävs det att prövningsunderlaget innehåller en redovisning av såväl den ansökta verksamhetens påverkan som den kumulativa påverkan på Natura 2000-området. Det finns inget krav i EU-rätten eller annars att alla de verksamheter som påverkar ett visst Natura 2000-område måste prövas gemensamt och samordnat. I vart och ett av mål M 1333-11, M 7062-14 och M 6009-16 finns ett tillförlitligt underlag för att bedöma den ansökta verksamhetens påverkan på Natura 2000-områdena liksom den påverkan på dessa områden som kan bli följderna av att de påverkande verksamheterna sammanfaller i tiden.

SKB och flera motparter har motsatt sig att mark- och miljödomstolen ska hålla en gemensam huvudförhandling i mål M 1333-11 och M 7062-14. Ingen av de övriga motparter som yttrat sig har begärt att en gemensam huvudförhandling ska hållas i dessa mål.

Med beaktande av vad SKB och motparterna anfört i fråga om samband mellan de ansökta verksamheterna och behovet av samordnad prövning av flera av målen

bedömer mark- och miljödomstolen att det finns förutsättningar att nu planera mål M 1333-11 för huvudförhandling med början i september 2017. Vid huvudförhandlingen bör lämnas en redovisning av såväl den ansökta verksamhetens påverkan som den kumulativa påverkan på Natura 2000-områden. Det innebär bl.a. att ett underlag behöver redovisas om den ansökta hamnverksamheten i M 6009-16 i frågor som är relevanta för prövningen av tillstånd och villkor för den ansökta verksamheten i M 1333-11. Även ett underlag som rör frågan om dispens från artskyddsförordningen i mål M 4617-13 behöver redovisas.

Mark- och miljödomstolen bedömer att det även i övrigt finns förutsättningar att nu planera för huvudförhandling i mål M 1333-11.

Sammantaget innebär detta att mål M 1333-11 ska planeras för huvudförhandling med början i september 2017. Mark- och miljödomstolen avser inte att i anslutning till denna huvudförhandling ta upp mål M 4617-13 och M 6009-16 till slutligt avgörande. Relevanta underlag rörande artskyddsfrågorna i M 4617-13 och den ansökta verksamheten i M 6009-16 behöver dock redovisas vid huvudförhandlingen.

Mark- och miljödomstolens beslut kan inte överklagas särskilt utan endast i samband med dom eller slutligt avgörande.

Anders Lillienau

Jan-Olof Arvidsson